

NOVA DOBA

Državna licejska knjižica

v Ljubljani

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za *num* višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 1 Din.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.666.

Državljanska vojna na Bolgarskem.

Bolgarska se nikakor ne more pomiriti. Iz ene državljanske vojne preide v drugo. Kadar se prebivalci kake države omadežujejo s krvjo svojih lastnih sodržavljanov, se ta kri navadno ne da posušiti in tira ljudi neprestano v nova krvopreletja. Kar sedaj gledamo v Bolgarski, smo preje videli na Madžarskem. Najgrozovitejši primer nam je nudila Rusija, ki že celih pet let ne more urediti tega, kar je bilo z državljansko vojno uničenega in upropačenega.

Ko so pred meseci generali, vojska in komitaši ubili Stambolijskega in so v krvi zadušili seljaški pokret na Bolgarskem, so verovali današnji vladodržci, da je njihov uspeh zasiguran. Za vsak slučaj popolne sigurnosti so dali umoriti drugega voditelja bolgarskega seljaškega pokreta, Daskalova ter se z vso silo vrgli na komuniste. Z uničenjem komunistov si je hotela bolgarska vlada popolnoma zasigurati svoj položaj v državi in istočasno ustreliti na Jugoslavijo ter si prisvojiti Macedonijo. To se je videlo jasno iz celega delovanja nove bolgarske vlade, ki je sklepala sporazume z Italijo, Madžarsko in iskala na vse strani zaveznike proti naši državi.

Popolno osiguranje svojega položaja ni za bolgarsko vlado tako lahek posel, kakor so si gospodje ministri to predstavljali. Seljaški pokret je ostal sicer brez glavnih voditeljev, toda duh mrznje napram vladi je ostal v kmetijskih vrstah svež in jak. In ko je bolgarska vlada prejšnji teden napadla bolgarske komuniste, so našli oni v borbi proti vladi takoj prve dni močnega zaveznika v gostih seljaških vrstah. Seljaške mase so se dvignile in navale na vlado, da pomagajo komunistom, a v resnici so hotele samo maščevati smrt Stambolijskega in drugih svojih voditeljev. Ko je vlada z oboroženo silo navallala na komuniste in seljake, se je takoj spremenila oblika boja. Vlada je morala preiti iz ofenzive v defenzivo in zbrati vse svoje sile za obrambo svojega obstanka. Komunisti, podprti s seljaško vojsko, pa so prešli iz defenzive v ofenzivo, iz obrambe v napad. Tako je zopet v kratkem času izbruhnila besna državljanska vojna, ki je pajla vasi in mesta, rušila železnice in uničila sadove truda in napa mirnega življenja.

Danes še ni jasno, kljub vestem, da je upostavljen red, ali bo zmagala vlada s kraljem Borisom in makedonstvu-

juščin, ali pa komunisti in kmetje. Vest, ki prihaja iz Bolgarske so poine protislovja in se iz njih ne more dobiti jasna slika te krvave borbe. Prve vesti, ki so prišle iz Bolgarske, so javljale, da so zmagali komunisti in kmetje, ki so osvojili vsa sela in veliko mest, med temi najvažnejše Plovdiv in luko Varno ter so tako dobili zvezo z Rusijo, ki jim pomaga z orožjem in municijo. Po teh vesteh so došle druge, ki so se glasile za zmago vlade. Govorijo se je, da je kralj Boris pobegnil, da je Sofija obkoljena in da se vlada ne more braniti ter da je mnogo vojakov prestopilo h komunistom in kmetom, celo nekateri generali in polkovniki so organizirali posebne seljaške polke.

Po teh vesteh so prišle zopet druge, ki so govorile, da je vladi uspelo s pomočjo makedonstvujuščih udušiti upor v južni Bolgarski in da so ustaši utrpeli velike izgube, približajoči se Sofiji. Istočasno se ustrelj vsako noč par sto obsojencev, ustrelj se vsakega količaja sumljivega človeka.

Dalje se govori, da je vladi uspelo osvojiti in popraviti železniške proge ter upostaviti promet in pošiljati vojake kamor je potrebno. Med vrstami pa smo lahko čitali, da se vlada ne zanese veliko na vojaštvo ter da zbira prostovoljce, rezervne oficirje in jih postavlja na zaupna važna mesta.

Druge vesti zopet govorje proti vladi, po teh vesteh so mesta v rokah ustašev ter da koraka proti Sofiji 50.000 seljakov.

To krvoprelitje na Bolgarskem ne more dolgo trajati. Ena ali druga stranaka mora zmagati. Za sedaj je ugotovljeno, da je državljanska vojska za dolgo časa zrušila in onemogočila mir in vsak napredek na Bolgarskem, plačati ga bo moral v prvi vrsti kmet in delavec.

Ni sporazuma.

Mogoče, če ne zelo verjetno je, da bo reško vprašanje rešeno na miren, ali kakor pravijo gladki diplomati, na prijateljski način. Po vsem svetu bodo oznanjali tedaj telegrafi, da je bil dosežen med Italijo in Jugoslavijo sporazum, da se pričinja na Balkanu prijateljsko sodelovanje Italije in Jugoslavije.

V istem času pa bo življenje vse te lepe besede postavilo na laž, kakaj nov val preganjanja je udaril na naše ljudstvo v Primorju in nova nasilja prihajajo nad naš življenj in to baš v trenutku, ko naj sedejo diplomati za zeleno mizo.

Ozko zaprti diplomati klincev preganjanega naroda seveda ne bodo slišali in zato je mogoče, da bodo govorili o

bila zlasti še, ko si je Marija samostojno proti njihovi volji izbrala za moža katoliškega grofa Daruleya. Sirovi in puhli Daruley pa se je v svojem pohlepu po vladi pridružil upornim lordom, ki so pred očmi kraljice ubili njenega ljubljence, pevca Riccia. Kraljico so držali kot ujetnico na gradu, vzlic temu pa se ji je posrečilo pridobiti si Daruleya, ki jo je osvobodil. Vendar pa sporazum med soprogo ni trajal dolgo. Ko se je približal Mariji lord Bothwell, krasen, demoničen mož, je podlegla popolnoma njegovemu vplivu in spričo te velike strasti je mlado kraljico zapustila razsodnost. Nekega dne je zletela hiša Daruleya po smodniku, njega samega pa so našli zadavljenega. Narod je obdolžil Bothwella, a tudi Marijo, češ, da je vedela za zločin. Kljub temu pa je dosegla Marija oprostilno razsodbo za ljubimca in tri mesece po smrti svojega drugega moža se je Marija Stuart poročila vnovič — z Bothwellom. Ta čin pa se je maščeval na škotski kraljici s težkim udarcem. V svoji morali ogorčeni na-

sporazumu in da ne bo obšla njihovega obraza rdečica, ko bodo izrekli to najtežjo laž. Toda v duši naroda bo drug občutek, ki bo vedno glasnejše in vedno odločnejše govoril, da ni sporazuma, dokler nima naše ljudstvo tam preko mej vsaj svojih najprimitivnejših pravic, dokler se ne nehata ogabno surova krivica in barbarsko kruto nasilje.

Ne pri zelenih mizah, ne v Rimu in v Beogradu se ne bo sklepalo o sporazumu, temveč v Primorju, kjer gazi krivica osnove vsakemu sporazumu in kjer ustvarja pravica sporazum.

Danes pa vlada v Primorju krivica, danes ni tam pravice in zato danes ni sporazuma, pa naj govore diplomati karkoli!

Pregnani so iz Gorice kapucini, pregnani so iz Primorske in Idrije učitelji in že se pripravljajo 40 istrskih duhovnikov, ki so vzdržali pohod fašistov leta 1921, da zapuste deželo.

In sedaj so na vrsti sodniki.

Uradni list z dne 18. septembra ti. piše, da bodo odpušteni iz službe vsi sodniki iz bivše avstrijske uprave, če so vsled bolezni, vsled nesposobnosti vsled nezadostnega znanja italijanskega jezika, vsled malega uspeha v službi ali iz drugih vzrokov spoznani za nezmožne vršiti svojo službo.

Nasilje je tako dobilo svojo uradno sankcijo!

In za sodniki bodo šli in že gredo naši župani. Če je postavljen izven zakona sodnik, čuvar zakona, kako naj bo deležen zakonskega varstva župan, predstavitelj ljudske volje! In tako so odstavljeni eden za drugim in ne samo zato, ker so Slovenci, temveč tudi zato, ker si upajo braniti denarne interese občine proti osebnim koristim izkoriščevalci, kakor to dokazuje slučaj župana Pirca iz Vojsčice.

Ista usoda čaka goslinčarje, trgovce in podjetnike. Nanovo se sedaj pregledujejo koncesije in kdor je naš, bo ob kruh.

In prizanešeno ni niti našim kmetom, niti našim delavcem. Na Reko je prinesel general Giardini 2 milijona lir, da kupuje duše. Kdor se proda fašistom, ta dobi lire, kdor tega ne stori, je brez službe in njegov kruh so batine. Nečistična Cooperativa, ki še ni pljunila na princip delavske solidarnosti, ki trpi v svoji sredi se jugoslovenske delavce, ta Cooperativa je vsled tega izven zakona in noben njen član ne sme prejeti službe.

Ko lažejo diplomati o sporazumu, pa hvalijo italijanski listi ministra Gentile, ker je zadel našemu ljudskemu šolstvu smrtan udarec. Po njegovem no-

rod se je pod vodstvom plemstva uprl svoji kraljici, ki je v tem boju izgubila prestol in svobodo. Iz škotske ječe pa sta rešila Marijo dva mlada navdušenca, odkoder je bežala na angleška tla, da izprosi od angleške kraljice Elizabete pomoč in rešitev.

Ali Elizabeta je mrzila Skotino, ki ji je vse dotlej odrekala pravico do angleškega prestola. In preveč je bilo v njej sovraštva napram svoji kraljevski sorodnici ter preveč bojazni za lastno krono, da bi pomogla Mariji zopet k moči in svobodi, ki bi bili za angleško vladarico tolikanj opasni. Obdržala je Marijo Stuart kot jetnico. Ko pa je prišla na dan Babingtonova zarota, naperjena proti Elizabeti, je angleški sodni svet lordov na pričevanje njenih dveh pisarjev izrekel nad Marijo Stuart smrtno obsodbo. S tem izrekom je bila usoda Stuartke zapečatena. Ni je rešila več pomoč od zunaj, ki se jo je nadejala od grofa Leicestra, nemožatega plemiča, dvorjanika in ljubljence kraljice Elizabete. Po novem ponesrečenem atentatu je

vem učnem načrtu pripade italijanščini pri pouku prvenstvo in se omeji pouk materinščine le na dodatne jezike. Vse zasebne šole imajo pravico javnosti le, če so vsi učitelji zadostili vsem predpisom, ki veljajo za italijanske šole. Toda niti te odredbe ne zadostujejo Italijanom, kakor kaže poitalijančevanje šol v Novakih in Močibobih v Istri, kjer padajo naše zadnje šole.

Medtem ko se naše šolstvo ubija, pa se favorizira italijansko. Obisk italijanskih šol se drugorodnim manjšinam ob intencijah ministra Gentile olajša in v ta namen je osnovanih 80 brezplačnih mest v pazinskem konviktu in znatno število v konviktu v Gorici, Tolminu, Zadru in konviktih »Tommasco« in »San Demetrio«. Aziatsko janičarstvo se je utaborilo v »dvatisočletni kulturni« Italiji.

Kulturno mora propasti naš narod! To je italijanski cilj! V prvi razred gimnazije se sprejme le 35 učencev in sicer v prvi vrsti meščanske otroke in gojence konviktov, potem pridejo na vrsto šole kmetijski otroci. Šolnina pa znaša za vsakega do 300 lir letno. Vsa izpričevala, izdana od jugoslovenskih oblasti, ne bodo pripoznana, zato pa je določenih 200.000 lir za dalmatinske dijakke, ki obiskujejo italijanske šole.

Enak pritisk kot naše šolstvo, imajo prestatiti tudi naša društva. Pri vsaki prireditvi mora biti prva točka dnevnega reda italijanska deklamacija. Za vsako gledališko prireditev je treba plačati od 150 do 300 lir posebne pristojbine za komisijski ogled prostorov. Ko je društvo vsem postavnim zahtevam ugodilo in dobilo že uradno dovoljenje za prireditev in ko se je ljudstvo že zbralo, pride naenkrat prepoved, kakor so doživeli pred kratkim v Rihembergu.

Pa če bi kdo kljub temu vendarle mislil, da je sporazum vseeno še mogoč, ta je moral biti ozdravljen o priliki turneja učiteljskega zbora.

Z lepo pesnijo, z italijansko-slovensko, so hoteli naši učitelji zgraditi skromen mostiček za sporazum, z zasmehom pa je bil zavrnjen njih poizkus in po sijajnem moralnem uspehu v Benetkah in Bologni sta bila nastopa v Vidnu in Gorici prepovedana.

Ni sporazuma, to je nauk Primorja, to je pesem trpljenja naših bratov tam preko.

Ta pesem pa nam pravi še eno: da je pred nami boj in da smo danes v pripravi boja.

Priprava boja pa je »Jugoslovenska Matica«.

Članstvo Jugoslovenske Maticje je

Elizabeta podpisala smrtno obsodbo in pod krvnikovo sekuro je padla lepa glava nesrečne škotske kraljice. —

To je kratka zgodovina Marije Stuart, ki bo morda pripomogla k lažjemu razumevanju dejanja.

Z uprizoritvijo tragedije (režija: g. Železnik) se je lotilo Mestno gledališče velike in težke naloge, izvršiti s skromnimi močmi in sredstvi delo, ki nujno zahteva prvovrstnih moči v dejanju in v scenaciji mnogo zunanjega kraljevskega sijaja. Kako se je to doseglo, je vprašanje, ki bi nam ga mogel rešiti režiser s svojim ansamblom, da se je pa doseglo, smo imeli priliko opaziti pri petkovi premijeri. Dejanja so se vrstila gladko z naravnim stopnjevanjem, igralci, razven malih izjem, v akordu, vsak na dobrem mestu, in beseda — ta krasna, krepka beseda Župančičevega prevoda — je tekla jasno, gladko, kakor da je vzrasla sama, baš ta trenutek, na našem odru.

Gdč. Vrbachova je oživotvorila Marijo Stuart z vso ljubkostjo Schi-

Marija Stuart.

V petek se je uprizorila v našem gledališču tragedija mlade škotske kraljice, v katero je posegel Schiller s pesniško roko in jo izobilčil v klasičen umotvor, ki uživa že nad sto let na vseh svetovnih odrih vedno znova največji uspeh in slavo.

Snov tragedije poseza daleč v XVI. stoletje in obravnava zadnje dneve življenja Marije Stuart. — Mlada, krasna in plemenita škotska kraljica od svojega šestega leta na pariškem dvoru kot nevesta francoskega dauphina, s katerim se je, petnajstletna, poročila ter postala po smrti Henrika II. francoska kraljica. Na pariškem dvoru, kjer so vladale umetnost, razkošje in plemenite šege, je preživela Marija svoja najsrečnejša leta. Po rani smrti svojega soproga, kralja Franca II., se je vrnila mlada vdova na svoj prestol na Škotskem, kjer so divjali verski spori in notranje zmede. Domače protestantsko plemstvo jo je sprejelo z nezaupno sovražnostjo, ki se je poglo-

zmaga v reškem vprašanju, je pot do sporazuma, zakaj nikdar ne bo popustil Italijan, kadar sliši naše sladke besede, vselej pa je popustil, če je zagledal našo grozečo silo.

Ni sporazuma, temveč le priprava za boj!

Politične vesti.

Iz seje narodne skupščine. Na seji narodne skupščine 28. septembra se je sklenilo, da vodiči posameznih skupin določijo število poslancev, ki se udeležijo slavnosti odkritja spomenika kralju Petru v Lardi. Pri razpravljanju o dvanajstih je prvi govoril dr. Kumanudi, ki je ostro kritiziral finančno politiko vlade. Finančni minister je zatrdil, da je proračun gotov, a še danes ni. Mesto neposrednih davkov je povišal posredne. Vlada je znižala izvožno carino za 30%, železniške tarife pa zvišala za 50 do 100 odstotkov. Narodna banka je povišala obtoč bankovcev za 800 milijonov dinarjev. Dinar je zadnje dni rastel, a brez zasluge finančnega ministra. Govornik je ostro kritiziral pogodbo med našo državo in južno železnico. Prometni minister Jankovič ni branil pogodbe z južno železnico, pač pa je zagovarjal povečanje železniških tarif. Muslimanski poslanec Hadžikačič je kritiziral delo radikalov v Bosni, pri čemer je prišlo do velikega prepira med radikali in muslimani. Na popoldanski seji je kritiziral Pribežević zunanjo politiko vlade. V reškem vprašanju manjka vsake odločnosti. Glede notranje politike je povdarjal, da v času ko se vrši redukcija uradništva, vzdržuje vlada 19 ministrstev. Imamo ministre, ki bi niti v predvojni Srbiji ne mogli biti uradniki. S premeščanjem in preganjanjem uradnikov je vlada dokazala, da imamo samo dve vrsti uradnikov, radikale in neradikale. Država izgublja pravni karakter. Izvajanja Pribeževićeva so izzvala opetovano burno odobravanje.

Iz narodne skupščine. Na seji narodne skupščine 29. septembra se je nadaljevala debata o proračunskih dvanajstih. Musliman Husan Milković je ostro kritiziral radikalni režim. Demokrat Slavko Dukanac je navajal slučaje o terorju radikalov. Minister znanj zadev ni mogel ovrči izvajanj. Opozicija je zahtevala anketo. Popoldne je zemljoradnik Miletič poročal o nasilju radikalnih političnih oblast v Bosni. Muslimanski poslanec Behmen je ostro prijel Srnao, ker je hotel član te organizacije vreči bombo na dr. Spaha. Radikalni poslanec je zakričal: »Škoda, da ga niso ubili!« To je izzvalo burnen hrup in protest pri muslimanih, ki so zapustili dvorano. Dvanajstine so bile sprejete s 116 proti 62 glasovom.

Minister dr. Ninčič je očeval svoj položaj. Minister dr. Ninčič je podal izjavo, v kateri se brani pred napadi v javnosti. Dr. Ninčič izjavlja, da ga je iznenadila situacija, ki se je stvorila v njegovi odsotnosti v javnem mnenju. Registracija rapalske pogodbe je razčistila situacijo med Jugoslavijo in Italijo. Dr. Ninčič upa, da se bodo rešila vsa vprašanja povoljno za našo državo. Napadi njegovih tovarišev v klubu niso osnovani, ker niso konkretni. Izjavlja, da je došel na svoj položaj po zaupa-

ljerjeve predstave. Dostojanstvena v ranjenem ponosu, a v svoji nesreči udana in mirna — morda včasih nekoliko premirna, prenežna. Vendar pa je bil njen oster nastop z Elizabeto izvrsten, iz ust so ji privrele osvobodilne, vladarske besede. — Kraljica Elizabeta gđ. H. Mirnikova je bila res kaljevska, imponujoča, z dobro podčrtanimi potezami hinavstva in strahopetnosti.

Živo, simpatično postavo je ustvaril g. Železnik v svojem Mortimerju, za katerega je žel velik del aplavza. Tip mladega idealnega navdušenca, krasen v zanosnem pripovedovanju o svoji izpreobrnitvi. Globoko pročuten v onemoglem srd in obupu, ko se izkaže, da so vsi načrti izjalovljeni. Toda baš v tem dejanju, (smrt Mortimerja) v katerem dosežeta njegovo notranje ogorčenje in obup pač kulminacijo, je bil izbruh presilen, preglasen ter je bil moment tako podčrtane emocije predolg. Manj bi bilo morda več.

V maski, nastopu in igri dovršen je bil lord Burleigh (g. Pfeifer). Z Mortimerjem sta tvorila dvojico izredno

nju krone, predsednika vlade in stranke, kateri pripada.

Pašič se umakne iz političnega življenja. Kakor poroča beograjska »Politika«, se namerava Pašič umakniti iz političnega življenja. Eden glavnih vzrokov je, da se čuti utrujenega. Mesto ministrskega predsednika bi sprejel Ljuba Jovanović.

Pogajanja za Reko se obnove. V vladnih krogih se govori, da se reška pogajanja obnove. Italijanski listi omenjajo, da bodo pogajanja vsled dogodkov v skupščini zelo težavna. »Corriere della Sera« imenuje Pašiča političnega fatalista.

Revolucija na Bolgarskem končana. Bolgarske vladne čete so osvojile glavni oporišči vstajev Brkovce in Ferdinandovo, uporniki so bili poraženi. Vstajške čete so se umaknile v planine in gozde. Naša vlada je odredila, da se morajo begunci pri prehodu razorožiti in jih opozoriti, da morajo biti mirni, dokler se nahačajo v naši državi.

Zbližanje med Italijo in Francijo. Francoski poslanik v Rimu Barrere je imel pred svojim odhodom v Rim z italijanskim poslanikom v Parizu važen razgovor. Diplomata sta razpravljala o odnosih, ki interesirajo Francijo in Italijo ter sta konstatirala, da se politika medsebojnega zblizanja dobro razvija.

Zvezna pogodba med Francijo in Čkoslovaško. Po uradnih informacijah se bo podpisala za časa bivanja Masaryka v Parizu zvezna pogodba med Čkoslovaško in Francijo, ki bo vsebovala tudi vojaško konvencijo.

Italijansko brodogradništvo ostane na otoku Krku. »Matin« poroča: Ker je veleposlaniška konferenca pripravila Italiji zadoščenje, je ista izpraznila Krk in ga predala grškim oblastem. Ker pa grška vlada še ni odločila, da izplača švicarska narodna banka 50 milijonov lir Italiji, je ukazal Mussolini, da mora ostati italijansko vojno brodogradništvo še nadalje v grških vodah.

Kritičen položaj v Nemčiji. V Nemčiji je mir samo navidezen, računa se še vedno s presenečenji. Na borzi se je dvignil dolar na 210, angleški funt na 950 milijonov. Proklamacija porurske republike v Düsseldorfu se ne bo izvršila. Francozi sami so proti proglasitvi republike. Na Bavarskem je dovolil diktator dr. Kahr prireditve patriotskega značaja, prepovedane so pa vse strankarsko-politične prireditve. Predsednik nemške demokratske stranke dr. Hammerschmidt je izdal stranki razglas, v katerem povdarja, da vlada Stresemanna hoče rešiti državo v največji stiski. Ukinjenje pasivnega odpora je bila žalostna potreba, brez katere bi morala država prepustiti Porenje in Poruhrije.

Velesile nezaupne napram Nemčiji. Poslaniki velesil so opozorili še enkrat nemško vlado, da ukine vse odredbe, ki se nanašajo na pasivni odpor in da stavi glede reparacijskega problema nove pogoje. Francija odklanja vsa pogajanja, dokler ne bodo Nemci preklicali vseh odredb o pasivnem odporu.

Volitve v svet Zveze narodov. Pri volitvah v svet Zveze narodov se je udeležilo glasovanja 46 držav. Namesto kitajskega delegata je izvoljen češki zunanji minister dr. Beneš s 30 glasovi. V

posrečenih tipov, pri katerih bi bili radi videli tudi grofa Leicestra. Ta sicer težka, a hvaležna vloga, žal, ni bila izigrana, ostala je na odru neživa, brezbarvna. To ni krivda igralca, ker ima g. Rakuša na drugem polju mnogo talenta, pač pa režije ki bi morala dodelitvi te tako važne vloge vsekakor posvetiti večjo pažnjo.

Dobra in primerna je bila Hana Kennedy (gđ. Marnova) dalje grof Talbot (g. Perc) vitez Paulet (g. Reš) kakor tudi člani Elizabetinega dvora. Pri sicer izbornem Melvilu gđa. Zormana je bilo mestoma nekoliko nesigurnosti, kar gre bržkone na rovaš slabemu spominu.

Ostali igralci so bili vsak na svojem mestu, v igri in maski dobri. Kostumi prvovrstni in scenerija — no, tu se je pač poznala večja roka g. arhitekta Kregarja iz Ljubljane, ki je vodil vsa dela. Vsekakor je bil uspeh petkove predstave nad vse zadovoljiv in vodstvo gledališča je z uprizoritvijo tega klasičnega dela vnovič dokazalo, da je kos tudi najtežjim nalogam.

svetu Zveze narodov imajo sedaj štiri stalna mesta. Anglija, Francoska, Japonska in Italija. Nadalje pridejo v svet Brazilija, Belgija, Švedska, Španska, Čkoslovaška in Uruguay.

Celiske novice.

Vijolinski koncert dvojice Sancin. Kakor smo že objavili v našem listu, koncertira vijolinski virtuoz g. K. Sancin, rav. Gasbene Matice v Celju, s so-progo dne 4. tm. v mali dvorani hotela »Union«. Opozorjamo danes na skladbe, ki se izvajajo pri tem koncertu. Večji del sporeda je nov za Celje, a vendar tudi širšemu občinstvu pristopen. Najkrepkejšo točko sporeda tvorijo: Dvořák, Grieg, Pugnani in Smetana. Dvořákova sonata v štirih stavkih spada med najzrelejša komorna dela skladateljeva. Allegro risoluto (I. st.) je jedrnat, poln temperamenta in modulacijsko zelo pester. Drugi stavek »Larghetto tranquillo« je globoko občuten in »Scherzo Vivace« pa pristni »Furiant«, nagajiv in hudomušen, kakršnega je znalo vstvariti samo Dvořákov genialno pero. Finale je karekterističen zlasti v »Molto tranquillo«, ki se javlja kot reminiscenca na II. stavek. — Bachova »Air« (spev na eni sami struni) iz Suite je kos, pri katerem goslače lahko pokaže vse bogastvo kantilene. — Griegova sonata g-dur za glasovir in gosli že po svojem naslovu pové, da o brača njen stvaritelj pozornost v prvi vrsti klavirskemu partu, kjer pianist lahko v polni luči pokaže v vseh treh stavkih vse svoje tehnične in reproduktivne zmožnosti v največji meri. Smetanov »Iz domovine« je tvorba sama zase, ki se nanaša na ono dobo, katero je slavni Smetana preživel v Gothenburgu. V tej skladbi izraža hrepenenje po rodni zemlji katero je tako ljubil in posebno se opeval v ostalih svojih umotvorih (glej »Ma vlast«). Tipična »polka« v drugem delu je posebno značilna, kjer daje komponist duška svojemu vselemu razpoloženju (Smetana je posebno rad plesal in rad komponiral »skočne«, ki so njemu lastne). — Ostale skladbe sporeda so po svoji originalnosti in izborni muzikalni vsebini vsega zanimanja vredne. — Zato se nadejamo, da bo mala dvorana v »Unionu« v četrtek zvečer nabito polna. Vstopnice se že dobe v trafikih Kovač.

Klub napr. slov. akademikov v Celju» ustanovi v Dramljah pri Št. Jurju ob juž. žel. ljudsko knjižnico insicer je to klubova X. ljudska knjižnica, ki jih ima klub v raznih krajih bivše Sp. Štajerske in na Koroškem. Slovesna ustanovitve se vrši v nedeljo, dne 7. okt. 1923 ob 11. uri v šolskem poslopju v Dramljah. Vabimo vse narodnjake Dramelj in okolice, posebno iz Št. Jurja, da se udeležijo slovesnosti. Natančen program objavimo prihodnjič. — Odbor.

Javna knjižnica Spl. ženskega društva v Celju se otvori v nedeljo 6. oktobra 1923 v Strossmayerjevi ulici št. 3. Zadržna zveza, I. nadstr. Poslovalo se bo vsako nedeljo od 10. do 11. ure popoldne in vsak četrtek popoldne od 18. do 19. (6. do 7.) ure. Vpisnina znaša 5 dinarjev za osebo. Za vsako izposojeno knjigo se plača 1 Din kot izposojevalnina. Knjižnica je založena z vso moderno slovensko literaturo, ima pa tudi večje število hrvaških, srbskih in nemških knjig ter večje število mladinskih spisov. Vabi se sl. občinstvo naj ne zamudi ugodne prilike in naj si pridno izposojuje knjige iz edine moderne urejene knjižnice v Celju.

Umri je Ivan Radič, poštni poduradnik v pokouju v 67. letu starosti.

Konzum mesa v Celju je vsled znižanih cen istega narastel silno, kupi se ga dnevno 5—6-krat toliko, kakor poprej, ko so si meso lahko privoščili le premožnejši prebivalci. Ali je nižja cena mesa na celjskem trgu uplivala že tudi na znižanje cen mesnim jedilom po onih hotelih, gostilnah in restavracijah, kjer se mogoče tudi že kupuje cenejše meso, nam ni znano. V nedeljo 30. tm. je bil na val občinstva na stojnico mesarja Veberja (tvrdka Markovič) pred lekarno »Pri Mariji Pomagaj« tako velik, da se kaže potreba, da bi se za take dni, ko je naval tolik, morala takoj poleg urediti še ena stojnica, da bi ljudem ne bilo treba tako dolgo čakati. Drugi stojničarji, ki jih zalaga s cenim mesom, kakor se trdi, tvrdka Rebeuscheg v Celju, v nedeljo ob osmih zjutraj že niso imeli več mesa na stojnicah. Plakati glede prvovrstnega govejega me-

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

2. torek »Marija Stuart« A.
5. petek »Pelikan« Debut g. Kokotu.
7. nedelja »Kozarec vode« Izven.

sa po 15 Din za 1 kg so tudi izginili na mesnicah, in pomestu se pripoveduje, da ni dobiti živine, da se torej ne bo moglo dobavljati meso po ceni Din 15. Brezdvomno in dovolj jasno se opaža, da našim domačim mesarjem ni za to cenejšo živino in cenejše meso, četudi vidijo, da je konzum narastel in da je prebivalstvo zadovoljno. Ne vemo, pa mogoče, da je zaslužek in dobiček manjši, ta ozir seveda ne more biti mero-dajen za tisoče in tisoče ljudi, ki so mestni občini hvaležni, da je to akcijo započela in omogočila, in ki trdno upajo, da bo mestna občina v interesu prebivalstva storila tudi vse, da se prodaja cenega mesa vzdrži.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gabrju priredi v nedeljo 7. oktobra v gostilni Plevčak vinsko trgatvo. Preskrbljeno je za izvrstno zabavo. Začetek ob 7. uri zvečer.

Cercle français. Ponk v francoščini, drugi tečaj, se prične v petek, dne 5. t. m., ob šestih v meščanski šoli. Vsi, ki so obiskovali pouk lani in drugi, ki že imajo nekaj osnovnih pojmov, naj se zglase istega dne. Začetniki pa se naj prijavijo v torek in četrtek ob šestih v krožku, Narodni dom. — Odbor.

Tatvina pri Westnu. Pred časom smo poročali, da je bilo v tovarni Westen ukraden več posode. V soboto so se krivci zagovarjali pred okrožnim sodiščem in bili obsojeni Lucija Gunčer na 3 mesce, Marija Žerjav 2 meseca, Marija Starovašnik 6 tednov, Rozalija Esih 1 mesec, Karel Vengust 6 tednov, Avgust Koštomaj 3 tedne, Terezija Pakelšek 3 mesce, Franc Vodeb 2 meseca, Gašper Jančič 1 mesec, Albert Komman 15 mesecev, Alojz Pečnik 5 mesecev, Avgust Sušnik 2 meseca, Simon Jušič 4 mesce, Franc Jušič 3 mesce, Franc Videnšek 6 tednov, Maks Stajek 6 tednov težke ječe.

Sokolsko društvo v Celju je razposlalo na Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabila za prispevke k tomboli. Kot prvi se je odzval brat Franjo Tasker, kleparski mojster v Celju z dobitkom znatne vrednosti. Društvo se imenovanemu najiskrenejše zahvaljuje v nadi, da najde čim največ posnemalcev.

Javna tombola celjskega sokolskega društva se vrši v nedeljo, dne 21. tm. ob 2. uri popoldne na Dečkovem trgu pred Narodnim domom. Za tombolo vlada že danes v mestu in okolici z ozirom na krasne dobitke, ki bodo izžrebani, velikansko zanimanje. Tablice, komad po 3 dinarje so naprodaj pri upravi društva ter vseh Sokolicah. Segajte pridno po tablicah, da vam bo sreča mila.

Filatelistično društvo. Dne 22. tm. se je v hotelu »Balkan« ob udeležbi celjskih kakor tudi izven celjskih zbiralcev ustanovilo filatelistično društvo »Orient« z sedežem v Celju. Isto namestila postati največje v Jugoslaviji in v splošnosti, ker je mednarodnega značaja ter je imelo že pred ustanovitvijo stike z inozemstvom. V odbor so bili izvoljeni: predsednik Franjo Sorman, podpredsednik Rudolf Vplovšek, I. tajnik Lojze Zapušek, II. tajnik Franc Pečko, poverjenik za izmenjavo znamk Amand Pepernik, blagajnik Franc Trepl, čuvár društvene zbirke E. G. Hoppe; namestniki: Edmund Kumeršek, Štefan Horvat, Franjo Lebič, Arnold Schara, Nadzorni odbor: Predsednik Rudolf Exner, I. odbornik Anton Coklin, 2. odbornik A. Mislej.

Ogulinjal je Franc Kralj tri celjske trgovce za 34.796 dinarjev in nato pobegnil v Avstrijo.

Najemninski noviči. V zvezi s tukajšnjim razglasom z dne 26. marca t. l., št. 522/23, s katerim so se razen najemninskega noviča objavile mestne občinske davščine za upravo leto 1923, se razglša: Pokrajinska uprava za Slo-venijo, oddelek za notranje zadeve je sporazumno z delegacijo ministrstva financ z odlokom z dne 11. julija 1923, št. 19.977 dovolila, da sme mestna občina celjska na podstavi § 1 zakona z dne 18. maja 1894 dež. zak. št. 41. in vsled sklepa občinskega sveta v redni javni seji dne 4. junija 1923 pobirati v letu 1923 gостаščino (najemninski novič) v izmeri 10% od uradno ugotovljene povprečne najemnine (v letih 1921 in 1922), ki tvori podstavo za odmero

lišne najmarine za davčno dvoletje 1923 in 1924 po odbitku Din 200.—. Najemnine do vstetih Din 200.— so gostiščine proste.

Obrafovanje z elektromotorji. V času večje porabe luči se mora do preklica ustaviti motorje, kateri so priključeni na mestno električno omrežje. Iz sledečega sestavka je razvidno, ob katerih urah v posameznih mesecih se mora ustaviti motorje. Izjeme so le motorji z 1.5 PS ali manj, s katerimi se sme obrafovati tudi v času večje porabe luči. Strankam, ki obratujejo z motorji v prepovedanem času, se tok takoj ukinje. — **Prepovedano obratovanje z motorji:** v januarju in decembru od 15. do 21. in od 7. do 8. ure; v februarju od 1. do 15., od 16.30 do 21. in od 7. do 8. ure; v febr. od 16.—28., od 17.—21. in od 7. do 7.30. ure; v marcu od 17.30 do 21. ure; v aprilu od 18. do 21. ure; v maju od 19. do 21. ure; v avgustu od 19. do 21. ure; v septembru od 18. do 21. ure; v oktobru od 17. do 21. ure; v novembru od 16. do 21. in od 7. do 7.30.

Prosveta.

Slovenska Matica. Pravkar je izšla izdaja Matičnih knjig za leto 1922. Ker so stroški tiska in papirja teh knjig: zadnji zvezek »Slovenskih narodnih pesmi« in tretji zvezek »Dr. Mencingerjevih izbranih spisov« visoko narasli je »Slovenska Matica« primorana svojim članom oddajati te dve knjigi proti doplačilu 10.— Din in pošiljalnih stroškov k dosednji članarini. Nečlani dobijo knjigi pri upravi »Slovenske Matice« po 30.— Din za posamezen zvezek. Za tekoče leto je članarina neobvezna 30.— Din. Za to leto se pripravljata četrti zvezek »Dr. Mencingerjevih izbranih spisov« in zadnji zvezek »Slovenske zemlje«, to je Štajerske s Prekmurjem v zgodovinskem in prirodopisnem oziru. Obenem naznanja »Slovenska Matica«, da je zvišala cene knjig, kar jih ima v zalogi, posebej pa opozarja, da oddaja zemljevid slovenskega ozemlja skupno s kazalom za Din 100.—.

Gornje Primorje. Uduženje pri vredniku v Bakru je izdalo v hrvatskem, češkem, nemškem in angleškem jeziku knjigo »Vodič kroz Gornje Primorje« od Sušaka do Obrova. Lična knjižica, ki ima namen seznaniti javnost s prirodnimi krasotami tega dela Primorja vsebuje 117 strani besedila z 68 slikami.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

Hmeljske cene. Strasbourg (Francoska), 24. sept. 1923. Nakupovanje na deželi se je začelo po 600 do 700 frankov za 50 kg. Pretekli teden so cene narasle do 1100 frankov, za nekaj zelo lepih partij se je plačalo celo do 1200 frankov za 50 kg. ali 24 frankov za eno kilo. Dve tretjini pridelka sta že prodani. Zadnje dni je kupčija nekaj popustila, navidez, ker so trgovci za prvo potrebo že kriti. Prodanih je bilo te dni tudi 100 starih stotov jugoslovanskega hmelja. — I. I.

Vinska kriza. Kakor smo zvedeli, se nahaja v naši državi nad 1.5 milijona hektolitrov vina, ki ni prodano. To znaša eno tretjino celokupnega vinskega pridelka.

Dnevna kronika.

Zadnja pot pohorskega rodoljuba. Dne 28. tm. so pokopali pri Sv. Antonu na Pohorju znanega pohorskega rodoljuba veleposestnika Franca Mravljaka, ki je 40 let županoval svoji občini. Kako je bil spoštovan vzor mož, je pokazal njegov veličasten pogreb. Od vseh strani Pohorja in iz Dravske doline so prihiteli množične množice ljudstva, da se zadnjič poslovijo od ljubljene župana. Slovenjgrijsko glavarstvo je zastopal dr. Vihar, iz Marenberga in Vuhreda so prišli Sokoli in inteligenta, nadalje učiteljstvo vseh okoliških šol, župani sosednjih občin. Pevski zbor rodoljubov iz Marenberga, Vuhreda in Vučenice je zapel dve prekrasni žalostinki. V imenu župljanov se je poslovil od rajnega domačij župnik, ki je povdarjal njegovo neumorno delovanje za družino, občino, šolo, okraj in reveže. Za župane je govoril ribniški župan veleposestnik Podlesnik. V imenu demokratske stranke je prinesel zad-

nji pozdrav dr. Reisman iz Maribora, ki je orisal pokojnika kot vzor zvestega somišljenika in pravega domoljuba. Pričujoče občinstvo je poslušalo vse govore solzljivi oči. Naj ostane spomin na pokojnika med nami neizbrisen.

Nepošten uradnik. 26-letni uradnik Alojzij Pletti je bil nameščen pri kazenski sodnji v Trstu. Svojo uradno funkcijo je izrabljal, da je izmikal razne važne dokumente ter jih uničeval v prilog interesiranim strankam, od katerih je prejemal nagrade. Nekatere dokumente je tudi ponarejal. Odvedli so ga v zapor.

Mlin pogorel. V Nijemcih je pogorel velik mlin industrijalca Mayerja. Lastnik je odšel ravno tedaj v Vinkovce v zadevi zavarovanja mlina. Škoda se cení na 2.500.000 dinarjev.

Nemčija v rokah diktatorjev. V Nemčiji so prevzeli 28. septembra poslednje vojaški diktatorji, katerih je sedem in sicer generalov. Ob strani jim stoje civilni komisarij.

Lep proporci. Nemci imajo v Ljubljani za 70 otrok petrazrednico, v Prekmurju so dvorazrednice s 400 otroci. Slovenci na Koroškem pa nimajo nobene šole. Pa še jadrkujejo naši Nemci, da se jim slabo godi in da se zatirajo.

Amerika tiska nov denar. Universal Telegraph Agency javlja iz Washingtona, da je državni sekretar Mellon konečno odobril načrte za novi papirnat denar. Za sedaj se bodo tiskale novčnice v vrednosti od enega do sto dolarjev. Enodolarske novčnice bodo nosile sliko Washingtona, petdolarske Lincolna, desetdolarske Jacksona, dvajsetdolarske Clevelanda, petdesetdolarske slike Benjamina Franklina. Zadnja stran ne bo imela nobene slike.

Abesinija sprejeta v Zvezo narodov. Na seji Zveze narodov 28. sept. je bila sprejeta Abesinija v Zvezo narodov. Med ploskanjem zborovalcev so vstopili trije abesinski delegati v dvorano in zasedli prazne sedeže peruanske države.

Vlom v dvorni vlak. Na beograjskem kolodvoru so prejel Rusa Aleksejeva, ki je vlomil v dvorni vlak in pokradel raznih dragocenosti za 100.000 dinarjev.

Četvorčke je porodila žena Milovana Filipoviča iz Gruja in sicer 3 dečke in eno deklco. Mati in eno dete sta umrla, trije pa žive.

Dijaški kuhinji v Celju sta darovala mesto venca na grob pokojnemu g. Fr. Mravljaku, veleposestniku pri Sv. Antonu na Pohorju po 100 Din g. dr. Jurjo Hrašovec in g. dr. Milko Hrašovec, oba odvetnika v Celju.

Odlikovanje. Znani turist in skladatelj župnik Jakob Aljaž je odlikovan z redom sv. Save četrte vrste.

Narščanje brezposlenosti. V Jugoslaviji je bila dosedaj brezposlenost le neznatna. Vsled splošne gospodarske stagnacije pa je začela naraščati, največ brezposlenosti je v kovinski in grafični stroki, tudi v stavbeni stroki je začela naraščati.

Uradniške plače. V proračunskih dvanaestlinah je določenih 200 milijonov dinarjev za uradniške plače, kar je dalo povod govorici, da se nove plače nakažejo že oktobra ali novembra. Treba je najprvo razvrstiti uradništvo po kategorijah in skupinah. Pri tem so se pojavile velike težkoče. Z novimi plačami so v zvezi tudi nove draginjske doklade. Dnevnice pri selitvi bodo povečane ter se bodo delile v velike in male.

Dr. med. Fran Svetina, zdravnik v Sv. Juriju ob j. ž. ordinira vsak dan od 8. do 12. ure v zgornjem trgu v hiši g. trgovca Artmana.

Za samostojnost Reke. »Manchester Guardian« naglašja v nekem članku, da se mora čuvati samostojnost Reke. Velika krivica bi bila, če bi se rešilo reško vprašanje na podlagi kompromisa, po katerem bi prenehala reška država kot taka obstojati in bi se priključila Italiji, medtem ko bi Jugoslavija dobila Baroš in Delto ter prosto roko v Crngori in Macedoniji.

Samo 100 milijonov dinarjev. Iz Beograda poročajo, da se bo zidala ministrska palača za prometno in poljedelsko ministristvo. Ker hočejo, da bo stavba monumentalna, je dovolil finančni minister lepo svotico 100 milijonov dinarjev. Pa še kričimo, da država nima denarja.

Veseli pojav. Letos je na mariborski državni gimnaziji 527 učencev. Toliko jih ni bilo še od prevrata. Navadno je bilo na mariborski gimnaziji 450 do 480

dijakov in tudi v avstrijski dobi ne veliko več.

Krst prestolonaslednika. Po poročilu »Pravde« je določen krst prestolonaslednika na 28. oktobra. Yorški vodovoda bo zastopal angleškega kralja Jurija pri krstu.

Iz masčevanja. Te dni so se vadile naše čete v okolici Šibenika. Med odmorom je prišel neki mož k poveljniku ter mu ponudil, naj se vojaki v njegovem vinogradu nekoliko pokrepčajo z grozdem. Povabilo se je z veseljem sprejelo, a kako je bilo začudenje drug dan, ko je dobil poveljnik pismo za povračilo škode. Vinograd je bil namreč cerkvena last in mož, ki je povabil vojake, je bil odpuščen oskrbnik cerkvene vinograde.

Elektrifikacija švicarskih železnic. Zvezni svet v Švici je dovolil za elektrifikacijo železnic kredit 60 milijonov frankov.

Millerand potuje na Poljsko. Po varšavskih vestih odpotuje predsednik Millerand po obisku pri Massaryku v novembru na Poljsko, kjer bo poskusil poravnati češko-poljski spor radi Javorine mirnim potom.

K šestdesetletnici dr. Fran Rosine. Dne 29. septembra je obhajal 60-letnico svojega življenja starosta mariborskih Slovencev dr. Fran Rosina. Rojen je bil 1863 v Leskovic pri Litiji. Po končani študiji je stopil v odvetniško pisarno v Novem mestu pri dr. Krajcu. Leta 1887 je ustanovil v Novem mestu prvega dolajnskega Sokola. Po preselitvi v Celje se je skupno z dr. Ivanom Dečkom pripravljaj za pravega narodnega voditelja v pisarni dr. Janka Serneca. Ko je leta 1895 otvoril v Ljutomer lastno odvetniško pisarno, se je začela zlata doba njegovega zaslužnega narodnega delovanja. Zaradi ruških slavnosti l. 1914 ga je vrgla avstrijska vlada za osem tednov v graško ječo, kjer je zbolel, le njegova čvrsta narava ga je rešila smrti. Ob navzočnosti dr. Burdisavljeviča, dr. Žerjave, dr. Kramerja, dr. Kukovca, Adolfa Ribnikarja in drugih, je bil v Mariboru med ustanovitlji Jugoslovanske demokratske stranke. Neveljave zasluge ima dr. Rosina na narodno-gospodarskem polju. Posebno ljubezen pa obrača vzgoji mladine.

Šestdesetletnica slovenskega Sokolstva. Povodom proslave 60-letnice slovenskega Sokolstva se je vršila 29. tm. odborova seja JSS, na kateri se je določilo, da se bo vršil na Vidov dan 1924 v Sarajevu pokrajinski zlet. Vsako leto decembra meseca priredi vsako društvo Savezni dan. V opornem gledališču se je vršila slavnostna telovadna akademija, ki je uspela v vsakem oziru sijajno. Po akademiji je bil slavnostni večer v veliki dvorani akademije.

Smrtno ponesrečij. Avgust Razboršek v Limbušu je prišel vsled nepazljivosti med parno napravo. Dobil je težke vnanje in notranje poškodbe. Še predno so ga prepeljali v mariborsko bolnico, je Razboršek podlegel ranam.

Medved ga je raztrgal. Štirinajstletni sin Perve Vejčila iz Konjice je pasel živino na domačem travniku. V nadzorstvu je imel svojega štiriletnega brata. Naenkrat je prišel iz gozda medved, ki je pograbil otroka in ga razmesaril.

V Ljubljani najden okostnjak. Na Miklošičevi cesti v Ljubljani so našli pri kopanju temelja za poslopja delavske zavarovalnice poldrugi meter pod zemljo človeško okostje, ki je ležalo že več let v zemlji. Kljub preiskavi bo težko izslediti zločinca.

V fašistovski stranki se krha. Mussolini je zahteval po odstopu generalnega tajnika fašistovske stranke tudi odstop vseh članov eksekutivnega odbora. Pridržal si je obenem, da odgodi kongres zaupnikov, ki je bil določen za 2. tm. Imenovanje novega izvršilnega odbora fašistovske stranke se izvrši 12. oktobra.

Olumški nadškof umrl. Dne 29. septembra je umrl olumški nadškof dr. Anton Ciril Stojan, ki je bil dolgo vrsto let poslanec v dunajskem parlamentu in voditelj moravske klerikalne stranke.

RAZNE VESTI.

Sale z vaju. V berlinskih trafikah zavijajo kadilcem cigarete v tisočmarčne bankovce, ker bi stala kreditna doza danes 4800 mark. Pred kratkim je plačal neki trgovec hipoteko 10.000 M. Notarske prestojbine za izbris te svote so pa znesle 4 milijone mark.

Kako si predstavlja rojstvo človeka etiopski rod? Neki etiopski rod je raztresen po vsem Sudanu. Raziskovalci Afrike ga imenujejo rod najboljših ljudi. Nikdar se še ni slišalo, da bi kdo tega rodu povzročil najmanjše razžaljenje svojemu bližnjemu. Izredno so pridni, ne poznajo skoraj nobene kazni in ne odtrgajo nobene cvetlice o nepravem času. Po njihovi domišljiji umrje starček, da skrbi na drugem svetu za potrebi dež. Ti ljudje imajo krasne nazore o življenju po smrti in o vstajenju pradedov. Glavo umrlega spravijo in ko mislijo, da je dovolj dolgo časa mrtev, stopijo k njegovi lobanji in govorijo: »Ljubi dedek, ti si že dolgo mrtev, želimo, da zopet prideš. Nato vsade v zemljo napolnjeno lobanjo zrna, in če rodi iz zrna pognala bilka sad, sne hči ali snaha eno zrna, ki se razvije v njej v otroka.

Dva odstotka japonskega narodnega premoženja uničenega. Japonski finančni strokovnjaki so konečno precenili izgube narodnega premoženja vsled potresne katastrofe. Skupna škoda znaša 1.865.000.000 jenov, kar znaša 13 odstotkov zgube v opustošenem ozemlju in 2 odstotka skupnega japonskega narodnega premoženja. V opustošenem ozemlju se cenijo izgube na poslopjih okoli 60 odstotkov. Strokovnjaki so pričakovali še večjih izgub.

Hitrost francoskih brzovlakov. Inženjeri francoske državne železnice preizkušajo na progi Paris-Treport največjo hitrost brzovlakov. Pred vojno je prevozil najhitrejši vlak to progo, ki je 183 kilometrov dolga, v treh urah. Sedaj rabi najhitrejši vlak 2 uri 50 minut. Najnovejši poskusi pa so pokazali, da lahko prevozi vlak progo v 2 urah 28 minutah. Vlak vozi na ovinkih s hitrostjo 105 kilometrov.

Krvavi verski izgredi v Indiji. V raznih provincih v Simli še vedno trajajo verski krvavi kakor je razvidno iz došlih poročil. V Agri so vse trgovine zaprte ter tudi pošta ne posluje. Neko uradno poročilo pravi, da so bili poslani v Saharunpur v ojačenje močni oddelki policije in vojaštva. Pri izgredih v ravnokar imenovanem mestu je bilo baje deset oseb ubitih in nad tristo več ali manj ranjenih. Vrhutega so bile štiri osebe ustreljene od policije ter 22 ranjenih.

Samomorilec zapustil 15.000 dolarjev. Petdesetletni samotar Atwell Haines je poklical na telefon svoje prijatelje, ki so živeli več milj oddaljeno, ter jim povedal, da se namerava ustreliti. Predno so ti prihiteli do njegovega doma, je on že izdihnil. Ker je bilo znano, da si je prihranil precej denarja, a ni nikdar ničesar naložil v kak banki, so preiskali celo hišo. Ko so iskali v maji podstrešni sobici, so premaknili neko desko v podu ter našli pod njo malo odprtino, v kateri se je nahajala cinasta posodica za mleko, a v posodici je bilo 15.000 dolarjev gotovine.

Kaj je več vredno: vonj ali okus? V neki newyorški družbi so se prepirali, kateri čut je več vreden, vonj ali okus. Potem ko je zagovornik nosa dolgo časa govoril, je prišel do besede tudi drugi zagovornik. Ta je prosil, da mu dajo kozarec žganja, kar so mu radi »znanstvenega« namena takoj ustregli. Z enim samim požirkom je spravil fino žganje pod kapo, nato pa je ponudil s porogljivim nasmehom prazen kozarec svojemu nasprotniku: »Na, sedaj pa ti vohaj!«

Ogromen promet. Nad 20.000 ladij, katerih tovari so znašali skupno 84 milijonov ton, je plulo po Panama-kanalu v devetih letih, odkar je bil ta kanal otvoren za promet. Te ladje so plačale za prevoz skupaj lepo svoto 76.500.000 dolarjev. Prvo leto po otvoritvi je preplulo Panama-kanal 1311 ladij s 5.861.785 tonami. V zadnjem letu pa je to število naraslo na 4272 ladij s 21.210.000 tonami. Dohodki Panama-kanala tekom zadnjega leta so znašali 13.975.000 dolarjev.

Lokal odkupi brivec Koštomaj.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Pletarje

izurjene, sprejema proti dobri plači od komada Pletarna v Strnišču, Slovenija r. z. z o. z. Stanovanje preskrbljeno. 5—3 Delo stalno.

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obr. po 6½% to je 6-50 Din od sto, proti odpovedi do 8 Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru
Rentni davek plača zadruga ter se ne zaračuni vlagateljem!

Palma

Ne na nisko ceno
temveč na kvaliteto

morate paziti kadar kupujete gumi
potpetnike. Zahtevajte od Vašega
čevljarja izrečno Palma kaučuk pete
in potplate.

Sprejme se eden

vajenec

kakor tudi več dobrih slikarskih
pomočnikov
pri V. Schunko, Gaberje 9, Celje. 3-2

Trgovski sluga

se sprejme takoj v veletrgovini
R. Stermecki, Celje. 2-2

Hiša z vrtom

pripravna za obrt ali trgovino, vsebu-
joča 2 kuhinji, 4 sobe, klet, drvarnico,
vodovod itd. se radi preselitve takoj
proda. Vprašati je pri lastniku Kom-
panu, Breg št. 2, Celje.

Naznanilo!

Pozor! Pozor!

Prodajam od 1. do 8. okt. vsake
vrste čevlje, domače izdelave po

25%
znižanih cenah

Priporočam mojo zalogo navadnih,
srednjih in najfinejših čevljev in doko-
lenic. Prejem vseh vrst čevljev po meri
ter hitra izvršitev popravil po zmernih
cenah. Oglejte si izložbe in zalogo!

Štefan Strašek, Kovaška ul. 1

Naznanjava cenj. damam, da otvoriva s 1. oktobrom tl.

modni salon

za dame in otroke ter izdelovanje perila v

Gosposka ul. 27, I. - Celju - Gosposka ul. 27, I.

Postrežba točna in solidna.

Konkurenčne cene.

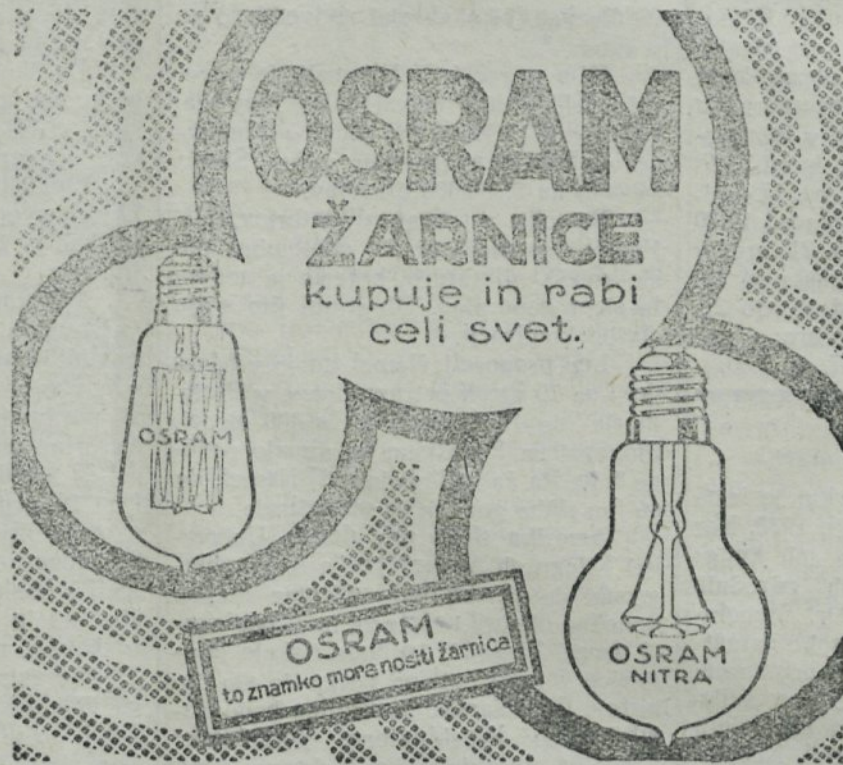
Informacije v trgovini ročnih del Križanič v Vodnikovi ul.

Siter in Križanič

Prvovrstne pšenične otrobe

ima v zalogi

Blagovni oddelek Zadrugne Zveze v Celju.

Proda se

svinjak in 2 prešiča

7 mesecev stara, za klanje ali rejo.
Naslov v upravnistvu »Nove Dobe«. 1

Opremljeno sobo

čisto in snažno, če mogoče s kopalnico
ter v bližini kolodvora, išče soliden
gospod. Cenjene ponudbe na »Vodstvo
novogradnje I. hrv. štedionice. 2-1

Dr. med. Fran Svetina

zdravnik v št. Jurju ob j. ž.

ordinira vsaki dan

od 8. do 12. ure v zgorjem
trgu v hiši g. trg. Artmana.
2-2

Vabilo na

izvanredni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice na Dolu“ r. z. z n. z.,

ki se vrši v četrtek, dne 11. oktobra 1923 ob 10. uri dopoldne v posojilniških
prostorih hiše šte. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Izvolitev 1 člana načelstva.
3. Sprememba pravil.
4. Slučajnosti.

Ako ne bi bil ta občni zbor ob določenem času sklepčen, se vrši
uro pozneje drugi občni zbor, ki pa bo sklepal ob vsakem številu navzočih.

Načelstvo.

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani

prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih ce-
nah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora
ter priporoča posebno la. če-
hoslovaški in angleški koks za
livarne in domačo uporabo, ko-
vaški premog, črni premog in
brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog
d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.

24-19